

Nr.AR 5883

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
SECRETAR GENERAL

27.03.2023

CĂTRE,

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DOMNULUI SECRETAR GENERAL MARIAN NEACȘU

Initiator: **Ministerul Sănătății**

Titlul proiectului: *Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030*

Vă transmitem varianta electronică a proiectului mai sus menționat în vederea înscrierii pe **agenda reuniunii pregătitoare, litera d).**

Proiectul de act normativ/document de politici publice a fost afișat pe instituției noastre la rubrica Transparență decizională începând cu data de 27.03.2023, în vederea consultării publice, în condițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cât și a consultării preliminare interinstituțională.

Termenul limită stabilit de Ministerul Sănătății, până la care se pot formula propuneri și observații este cea de a 10-a zi de la data afișării proiectului de act normativ pe site-ul instituției, respectiv 06.04.2023.

Cu deosebită stimă,

Secretar general

Alexandru Mihai Borcan

HOTĂRÂRE

privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030

Având în vedere prevederile art.2 alin. (3), art.5 lit.a) LEGEA nr. 95 din 14 aprilie 2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art.2 lit.a) din Hotărârea Guvernului nr.144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art.25 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1- Se aprobă Strategia națională pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030, prevăzută în Anexa, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2- Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, ministerele și instituțiile cu rețea sanitară proprie și autoritățile administrației publice locale au obligația de a duce la îndeplinire măsurile specifice domeniului lor de activitate.

Art. 3- Finanțarea obiectivelor prevăzute în Strategia națională pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030, se realizează în limita fondurilor aprobate anual prin bugetul instituțiilor cu responsabilități în implementarea acesteia, din bugetele anuale, precum și din alte surse legal constituite, potrivit legii.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ Hotărâre

privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE a GUVERNULUI privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030, urmărește respectarea angajamentelor naționale și internaționale asumate de Guvernul României, prin următoarele documente:

la nivel național:

- Constituția României;
- LEGEA nr. 95 din 14 aprilie 2006 – privind reforma în domeniul sănătății, republicată cu modificările și completările ulterioare.
- Ordinul MS 1101/2016 – privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare.
- Legea nr. 3/2021 privind prevenirea, diagnosticarea și tratamentul infecțiilor asociate asistenței medicale din unitățile medicale și din centrele rezidențiale pentru persoanele adulte aflate în dificultate din România,
- Ordinul MS nr. 964/2022 privind aprobarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate publică;
- ORDINUL Nr. 1301/2007 pentru aprobarea Normelor privind funcționarea laboratoarelor de analize medicale, completat cu ORDIN nr. 1.608 din 14 iunie 2022 privind modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății publice nr. 1.301/2007 pentru aprobarea Normelor privind funcționarea laboratoarelor de analize medicale
- Hotărâre a Guvernului Nr. 926 din 20 iulie 2022 privind înființarea Comitetului Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale, publicată în Monitorul Oficial Nr. 731 din 20 iulie 2022
- Hotărâre a Gvernului Nr. 879 din 9 noiembrie 2018 privind înființarea Comitetului Național pentru Limitarea Rezistenței la Antimicrobiene, modificată prin Hotărârea Nr. 1.544 din 19 decembrie 2022, publicată în: Monitorul Oficial Nr. 1.241 din 22 decembrie 2022.

la nivel internațional:

- Organizația Mondială a Sănătății;
- Strategia Globală de Limitare a Rezistenței la Antibiotice (2011), care reprezintă și un ghid de orientare pentru programele naționale

-Uniunea Europeană

	<p>Preocupările față de riscul reprezentat de utilizarea nejustificată a antibioticelor și consecințele acesteia există în cadrul Uniunii Europene de aproape două decenii; principalele documente aflate în vigoare sunt două Recomandări ale Consiliului European:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recomandarea 77/2002 (15.11.2001) privind utilizarea prudentă a antibioticelor, • Recomandarea 151/2009 (5.06.2009) privind siguranța pacientului și în principal riscul infecțiilor asociate asistenței medicale <p>Strategia națională pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030, a fost elaborată de către membrii Comitetului Național pentru Prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale, în colaborare cu Comitetul Național pentru Limitarea Rezistenței la Antimicrobiene</p> <p>În procesul de elaborare a Strategiei au fost activ implicate organisme guvernamentale precum și instituții cu responsabilități în acest domeniu.</p>
2.2. Descrierea situației actuale	<p>Un domeniu al sănătății publice cu un impact foarte important asupra calității serviciilor de sănătate, dar și asupra eficientizării serviciilor prin scăderea cheltuielilor evitabile (mai ales la nivelul serviciilor spitalicești) îl reprezintă domeniul infecțiilor asociate asistenței medicale și a siguranței pacientului.</p> <p>Infecțiile asociate asistenței medicale constituie evenimente nefavorabile care în România sunt sub-raportate și care numai prin cunoașterea intensității fenomenului și supravegherea lor în conjuncție cu monitorizarea utilizării antibioticelor și supravegherea antibio-rezistenței, pot identifica o soluție pentru această problemă.</p> <p>Pentru furnizorii de servicii de sănătate, monitorizarea calității necesită o preocupare sistematică și deficiențele înregistrate (identificarea, analiza, controlul și monitorizarea riscului infecțios întra-spitalicesc, raportarea infecțiilor asociate asistenței medicale sau a incidentelor/accidentelor cu risc infecțios ocupațional) trebuie remediate. Măsurile de restrângere a auto-administrării și a abuzului de antibiotice trebuie promovate și investigate alături de supravegherea/monitorizarea fenomenului de rezistență la antibiotice care în acest moment este suboptimală.</p> <p>Creșterea continuă a rezistenței microbiene la antibiotice a atins în ultimii 15-20 de ani nivelul unei amenințări extrem de serioase la adresa sănătății populației la nivel planetar; fenomenul este o consecință nedorită a utilizării antibioticelor (fie ea justificată sau nu), precum și a transmiterii interumane a germenilor rezistenți. O consecință nedorită a rezistenței microbiene este reprezentată de apariția de infecții asociate asistenței medicale cu germeni rezistenți situație care accentuează riscul pacienților în ceea ce privește siguranța lor.</p> <p>Pentru soluționarea acestor probleme grave au fost elaborate atât la nivel internațional cât și local strategii și planuri de acțiune, (Organizația Mondială a Sănătății, European Center for Disease Control) în care implicarea nivelului politic național, european (Uniunea Europeană) și internațional a avut un rol important.</p> <p>Numărul extrem de redus de IAAM comunicate reprezintă o barieră importantă în cunoașterea dimensiunilor și caracteristicilor reale ale acestui fenomen în România. Introducerea sistemului național de supraveghere al infecțiilor cu <i>Clostridium difficile</i> și modificările administrative din anul 2016 au determinat o mai bună raportare a IAAM (ordin MS 1101/2016). Elaborarea și implementarea unei strategii multianuale și a unui plan</p>

național de acțiune, cu intervenții dedicate fiecărei verigi a procesului de generare și multiplicare a IAAM (abordare în echipă multidisciplinară, activități de pregătire și conștientizare a importanței identificării, a unei politici de utilizare judicioase a antibioticelor, dezinfectantelor, alocare de bugete dedicate, angajarea de personal, formare profesională în domeniu, informarea publicului nespecialist, etc.) reprezintă un deziderat.

Antibioticele au reprezentat un progres medical major care a permis salvarea a milioane de vieți și reducerea sechelelor și duratei de evoluție a infecțiilor la miliarde de pacienți în ultimii 75 de ani. Din păcate, utilizarea antibioticelor are ca efect nedorit inevitabil creșterea rezistenței microbiene față de acestea; este limitată astfel eficiența antibioticelor existente, situație cu atât mai frustrantă cu cât în aproximativ 50% din cazuri nu există o justificare medicală pentru a le utiliza, conform OMS. Pe măsură ce a crescut consumul de antibiotice (cu aproximativ 40% la nivel global doar între anii 2000 și 2010) au fost identificați germeni multirezistenți și chiar complet rezistenți la antibiotice, în primul rând în mediu spitalicesc.

Situația din România este îngrijorătoare; avem o cunoaștere limitată a dimensiunilor sale în țara noastră, datele disponibile indica un nivel crescut al acestei rezistențe și au fost parcuși prea puțini pași (inclusiv în comparație cu celelalte state europene) către controlul rezistenței microbiene.

Perioada actuală poate fi caracterizată prin:

- Nivel ridicat al consumului de antibiotice (între primele cinci state din Europa, cu 70% peste media europeană; ceva mai mult de 3% din populația României folosește antibiotice în fiecare zi)
- Utilizarea frecventă nejustificată de antibiotice ; sunt utilizate în exces antibiotice de rezervă– cu spectru ultralarg;
- Rezistența bacteriană: datele existente (primele locuri în Europa la germeni importanți în infecții asociate asistenței medicale și comunitare: MRSA, *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter*, *Klebsiella pneumoniae*, *Escherichia coli*)
- Infecții asociate asistenței medicale reprezintă o categorie importantă prin faptul că sunt produse mult mai frecvent de germeni multirezistenți și de aceea necesită uneori tratamente antibiotice de rezervă; problemele majore existente sunt: subraportarea majoră, măsuri insuficiente de control al acestor infecții (afirmație care poate fi susținută prin evoluția emergentă și endemicizarea infecțiilor cu *Clostridium difficile* în spitalele din România).

Explicațiile acestei evoluții în România țin de ambii factori anterior amintiți:

- Folosire excesivă și incorectă a antibioticelor:
- Rată ridicată de transmitere interumană a germenilor rezistenți în spitale

În mediul spitalicesc, acolo unde se folosesc mai frecvent antibiotice, inclusiv de rezervă, și există o circulație mai frecventă de germeni cu rezistență sporită la aceste antibiotice, pacienții internați pentru îngrijirea diverselor afecțiuni (unele care afectează imunitatea antiinfecțioasă) pot dezvolta o infecție asociată asistenței medicale, uneori cu potențial evolutiv sever.

	<p>Impactul asupra societății privind rezistența la antimicrobiene atât material cât și pierderea de vieți omenești este imposibil de evaluat cu precizie, însă mai multe date obținute în diverse regiuni în ultimii ani susțin costurile ridicate determinate de rezistența microbiană:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aproximativ 25000 decese și costuri de 1,5 miliarde Euro anual în statele membre ale Uniunii Europene (estimare ECDC din 2009) - SUA: anual cel puțin două milioane de infecții cu germeni rezistenți la antibiotice care determină mai mult de 23000 de decese (CDC, 2013) - cel puțin 700000 de decese determinate de infecții cu germeni rezistenți la antibiotice - o estimare de 480000 de noi cazuri de tuberculoză cu germeni rezistenți (OMS, 2013).
<p>2.3. Schimbări preconizate</p>	<p>Prin proiectul de Hotărâre de Guvern se propune aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030.</p> <p>Strategia națională pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030 are ca principale obiective:</p> <p>Obiectivul 1, îmbunătățirea conștientizării și înțelegerii rezistenței la antimicrobiene (AMR)</p> <p>Obiectivul 2, îmbunătățirea cunoașterii AMR prin supraveghere și cercetare</p> <p>Obiectivul 3, reducea incidenței infecțiilor asociate asistenței medicale, în special a celor cu microorganisme multi-rezistente</p> <p>Obiectivul 4, optimizarea utilizării agenților antimicrobieni</p> <p>Obiectivul 5, finanțare și investiții sustenabile în combaterea AMR,</p> <p>Prezenta Strategie își propune să promoveze următoarele obiective generale:</p> <p>Obiectiv General nr.1: Îmbunătățirea cadrului legislativ privind prevenirea, supravegherea și limitarea IAAM și AMR</p> <p>Obiectiv General 2: Îmbunătățirea cunoștințelor și a atitudinii personalului medical asupra IAAM, AMR și privind utilizarea corectă a antibioticelor</p> <p>Obiectiv General 3: Asigurarea unui cadru coerent de raportare a datelor de IAAM și AMR la nivel național, în linie cu documentele strategice și cu indicatorii UE și OMS</p> <p>Obiectiv General 4: Comunicarea informațiilor către public, în mod transparent, ca modalitate de combatere a IAAM și AMR</p> <p>Obiectiv General 5: Asigurarea resurselor umane suficiente numeric și ca pregătire și a resurselor tehnice adecvate monitorizării IAAM și AMR, la nivel național</p> <p>Obiectiv General 6: Optimizarea utilizării antibioticelor și vaccinării în medicina umană și veterinară, în sectoarele de agricultură și mediu</p> <p>Obiectiv General 7: Prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale prin aplicarea unor măsuri eficiente de prevenire a infecțiilor</p> <p>Monitorizarea și evaluarea strategiei se vor realiza prin Institutul Național de Sănătate Publică (INSP), pe baza colaborării instituționale cu toate entitățile implicate și cu Comitetul Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale și respectiv</p>

cu Comitetul Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene. INSP va dezvolta un cadru de monitorizare și evaluare a strategiei și un mecanism de colectare regulată a datelor de la responsabilii instituționali.

Principiile care stau la baza procesului de monitorizare și de evaluare a strategiei sunt:

- principiul responsabilității – instituțiile care coordonează obiective/direcții de acțiune au responsabilitatea furnizării de date și informații cantitative și calitative cu privire la obiectivele/măsurile respective;
- principiul transparenței – rapoartele anuale de monitorizare vor fi puse la dispoziția Ministerului Sănătății și va fi realizată o versiune pentru public.
- principiul cooperării – instituțiile implicate vor coopera cu instituții/organizații internaționale (ONU, UE, OECD etc) și naționale (autorități publice centrale și locale, cu societatea civilă, mass-media ș.a. în activitățile de monitorizare, evaluare și comunicare;
- principiul eficienței – instituțiile implicate vor colabora permanent pentru facilitarea implementării strategiei.

Instituțiile implicate în realizarea obiectivelor din cadrul prezentei strategii sunt enumerate mai jos:

Ministerul Sănătății

Ministerului Muncii și Solidarității Sociale

Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Apărării Naționale

Serviciul Român de Informații

Serviciul de Informații Externe

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentului

Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România

Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

Comitetul Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale

Comitetul Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene

Institutul Național de Sănătate Publică

Direcțiile de Sănătate Publică Județene și a municipiului București

Colegiul Medicilor din România

Autoritățile administrației publice locale

Contextul național actual susține nevoia unor intervenții adecvate de îmbunătățire a performanței sistemului de sănătate prin acțiuni energice de prevenire și limitare a IAAM și de control al AMR. Conform recomandărilor Consiliului European, România ar trebui să întreprindă pași rapizi pentru dezvoltarea și implementarea unei Strategii Naționale și a unui Plan Național de Acțiune în vederea reducerii riscului asociat AMR și al încurajării utilizării judicioase a antibioticelor atât în medicina umană cât și în medicina veterinară. Totodată, recomandările prevăd elaborarea de ghiduri naționale corelate cu cele europene în vederea

	<p>îmbunătățirii practicilor de prescriere a antibioticelor în ambele sectoare medicale - uman și veterinar.</p> <p>Abordarea sistemică propusă aduce cele mai multe beneficii pentru îmbunătățirea și operaționalizarea cadrului național de funcționare, pentru instruirea specialiștilor și pentru dezvoltarea și utilizarea de instrumente naționale pentru prevenirea și limitarea IAAM și AMR, având ca rezultat final consolidarea capacității României de a răspunde acestor probleme stringente ale sănătății publice. Abordarea comună a IAAM și AMR la nivel național va îmbunătăți, pe termen lung, indicatorii de sănătate corespunzători și, nu în ultimul rând, va duce la scăderea costurilor asociate îngrijirilor medicale (scădere care ar permite o alocare ulterioară mai bună a resurselor sistemului de sănătate), impactul benefic fiind atât social cât și economic.</p>
--	---

2.4. Alte informații	Nu este cazul.
----------------------	----------------

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Nu este cazul.
3.2. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ va aduce beneficii și va duce la îmbunătățirea și operaționalizarea cadrului național de funcționare, pentru instruirea specialiștilor și pentru dezvoltarea și utilizarea de instrumente naționale pentru prevenirea și limitarea IAAM și AMR, având ca rezultat final consolidarea capacității României de a răspunde acestor probleme stringente ale sănătății publice.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Proiectul de act normativ va avea ca rezultat scăderea costurilor asociate îngrijirilor medicale (scădere care ar permite o alocare ulterioară mai bună a resurselor sistemului de sănătate), impactul benefic fiind atât social cât și economic.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Nu este cazul.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Nu este cazul.
3.9. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
	2023	2024	2025	2026	2027	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: Nu este cazul.						
4.8. Alte informații: Nu este cazul						
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	Nu este cazul.					

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Proiectul de act normativ nu transpune prevederi europene, însă ia în considerare următoarele documente: -cele două Recomandări ale Consiliului European: <ul style="list-style-type: none"> • Recomandarea 77/2002 (15.11.2001) privind utilizarea prudentă a antibioticelor, • Recomandarea 151/2009 (5.06.2009) privind siguranța pacientului și în principal riscul infecțiilor asociate asistenței medicale -Strategia Globală de Limitare a Rezistenței la Antibiotice (2001), care reprezintă și un ghid de orientare pentru programele naționale
5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	Nu este cazul.
5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Nu este cazul.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Nu este cazul.
5.6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Nu este cazul.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Strategia națională pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030, a fost elaborată de către membrii Comitetului Național pentru Prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale , în colaborare cu Comitetul Național pentru Limitarea Rezistenței la Antimicrobiene În procesul de elaborare a Strategiei au fost activ implicate organisme guvernamentale precum și instituții cu responsabilități în acest domeniu.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Nu este cazul
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a – Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	S-au respectat prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu este cazul
8.2. Alte informații	Nu este cazul

Față de cele menționate mai sus, a fost elaborat prezentul proiect de **Hotărâre privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România pentru perioada 2023-2030**, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII
Prof.Univ.Dr. Alexandru RAFILA

AVIZATORI:

Viceprim-Ministru,
Ministrul Transporturilor Și Infrastructurii
Sorin Mihai GRINDEANU

Ministrul Finanțelor
Adrian CĂCIU

Ministrul Justiției
Marian Cătălin PREDOIU

Ministrul Muncii și Solidarității Sociale
Marius – Constantin BUDĂI

Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Petre DAEA

Ministrul Afacerilor Externe
Bogdan Lucian AURESCU

Ministrul Afacerilor Interne
Lucian BODE

Ministrul Apărării Naționale
Angel TÎLVĂR

Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor
Barna TANCZOS

Srvciiul Român de Informații
Director
Eduard Raul HELVIG

Serviciul de Informații Externe
Director
Gabriel VLASE

Autoritatea Națională Sanitar – Veterinară
și pentru Siguranța Alimentului
Președinte – Secretar de Stat
Alexandru Nicolae BOCIU

Colegiul Medicilor din România
Președinte
Prof.Univ.Dr. Daniel CORIU

Autoritatea Națională a Medicamentului
Și a Dispozitivelor Medicale din România
Președinte
Răzvan Mihai PRISADA

Autoritatea Națională de Management
al Calității în Sănătate
Președinte – Secretar de Stat
Valentin – Florin CIOCAN

Președintele Academiei Române
Academician Ioan – Aurel POP

Casa Națională de Asigurări de Sănătate
Președinte
Adela COJAN

Secretarul General al Guvernului
Marian NEACȘU

**Strategia pentru prevenirea și limitarea infecțiilor
asociate asistenței medicale și combaterea
fenomenului de rezistență la antimicrobiene în
România 2023-2030**

CUPRINS

ABREVIERI	3
GLOSAR DE TERMENI.....	3
I. INTRODUCERE.....	4
II. VIZIUNEA	4
III. OBIECTIVE STRATEGICE PROPUSE DE CĂTRE PLANUL GLOBAL DE ACȚIUNE ASUPRA REZISTENȚEI MOCROBIENE.....	5
IV. PROGRAME ȘI DIRECȚII STRATEGICE	8
V. OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE	9
VI. DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA OBIECTIVELOR..	11
VII. REZULTATELE AȘTEPTATE	14
VIII. INDICATORII	14
IX. PROCEDURILE DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	14
X. INSTITUȚIILE RESPONSABILE.....	15
XI. IMPLICAȚIILE BUGETARE ȘI SURSELE DE FINANȚARE.....	16
XII. IMPLICAȚIILE ASUPRA CADRULUI JURIDIC	16

ABREVIERI

AMR - rezistența microbiană la antibiotice

ANMCS – Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate

ANMDMR – Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România

EARS . Net – Rețeaua Europeană de Supraveghere a Rezistenței la Antibiotice

IAAM – Infecții asociate asistenței medicale

ICD - infecții cu Clostridioides difficile

INSP – Institutul Național de Sănătate Publică

MDR - Microorganisme multirezistente

MRSA – Stafilococul Auriu Meticilino - Rezistent

MS – Ministerul Sănătății

NCLAR – Comitetul Național pentru Limitarea Rezistenței Microbiene

OMS – Organizația Mondială a Sănătății

PNV – Programul Național de Vaccinare

Glosar de termeni

În înțelesul prezentei strategii, se definesc termenii de specialitate după cum urmează:

Infecții asociate asistenței medicale (IAAM) - infecții ce apar la pacienții care primesc îngrijiri în unități medicale sau în centre rezidențiale sau care au primit recent asemenea îngrijiri și care nu erau manifeste sau în incubație la momentul internării.

Rezistența la antibiotice - capacitatea naturală sau dobândită a unui microorganism de a rezista efectelor unuia sau mai multor antibiotice.

Microorganisme multirezistente (MDR) - microorganisme care au rezistență la antibiotice din cel puțin trei clase care sunt de regulă active împotriva speciei din care fac parte sau stafilococii rezistenți la meticilină.

Germeți cu risc epidemiologic major - microorganisme MDR cu potențial de a produce IAAM severe și Clostridioides difficile.

Siguranța pacientului - măsurile luate pentru a preveni adăugarea unei condiții patologice suplimentare față de cele existente la internare sau care erau în incubație – în cazul infecțiilor.

Conceptul “One Health”- o abordare integrată și unificatoare prin care se urmărește echilibrarea și optimizarea durabilă a sănătății oamenilor, a animalelor și a ecosistemelor.

I INTRODUCERE

Un domeniu al sănătății publice cu un impact foarte important asupra calității serviciilor de sănătate, dar și asupra eficientizării serviciilor prin scăderea cheltuielilor evitabile (mai ales la nivelul serviciilor spitalicești) și al îmbunătățirii stării de sănătate a populației îl reprezintă domeniul infecțiilor asociate asistenței medicale, care sunt un element major de influență asupra siguranței pacientului.

Infecțiile asociate asistenței medicale (IAAM) sunt evenimente nefavorabile reprezentate de infecții ce apar la pacienții care primesc îngrijiri în unități medicale sau în centre rezidențiale, sau care au primit recent asemenea îngrijiri, infecții care nu erau manifeste sau erau în incubație la momentul internării pacientului.

Pentru furnizorii de servicii de sănătate, monitorizarea calității îngrijirilor și, implicit, a IAAM necesită o preocupare sistematică pentru identificarea, analiza, controlul și monitorizarea riscului infecțios intra-spitalicesc, preocupare care include raportarea infecțiilor asociate asistenței medicale și a incidentelor/accidentelor cu risc infecțios ocupațional, toate aceste procese având ca scop final asigurarea siguranței pacientului și reducerea la minim al riscului IAAM.

În strânsă conexiune cu IAAM, rezistența microbiană la antibiotice (AMR) a atins în ultimii 15-20 de ani nivelul unei amenințări extrem de serioase la adresa sănătății populației la nivel global; fenomenul a apărut ca urmare a utilizării pe scară largă a antibioticelor (în mod mai mult sau mai puțin justificat), precum și a transmiterii interumane a germenilor rezistenți, dezvoltați ca urmare a folosirii antibioticelor. O consecință nedorită a rezistenței microbiene este reprezentată de apariția IAAM cu germeni multirezistenți, care necesită tratamente complexe cu antibiotice sau asocieri de antibiotice puternice, cu rată variabilă de succes, situație care periclitează siguranța pacienților. Pentru soluționarea acestor probleme au fost elaborate la nivel internațional documente cadru de strategii și planuri de acțiune (Organizația Mondială a Sănătății, Centrul European pentru Controlul Bolilor), iar majoritatea statelor și-au dezvoltat strategii naționale, pe baza documentelor cadru și a situației naționale.

IAAM a fost abordată și de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, abordare care s-a concretizat în anul 2016 printr-o declarație politică a liderilor mondiali în sensul atenuării impactului iminent al rezistenței microbiene.

Organizația Mondială a Sănătății a publicat în anul 2016 Planul de acțiune global pentru combaterea rezistenței antimicrobiene¹ și Ghidul privind componentele de bază ale programelor de prevenire și limitare ale IAAM², încurajând statele membre să elaboreze și să implementeze planuri naționale.

În strânsă legătură cu tendințele și documentele strategice de la nivel internațional și din Uniunea Europeană, este necesar și în România un cadru de acțiune coordonat și sustenabil pentru controlul IAAM și al AMR, scop în care a fost elaborată prezenta strategie.

II Viziunea

Viziunea prezentei strategii este aceea de a crea premise sustenabile de îmbunătățire a stării de sănătate a populației României pe termen mediu și lung, prin prevenirea și limitarea apariției IAAM, reducerea riscului asociat AMR și încurajarea utilizării judicioase a antibioticelor atât în medicina umană cât și în medicina veterinară.

¹ Plan de acțiune global pentru combaterea rezistenței antimicrobiene (Global action plan on antimicrobial resistance), 1 ianuarie 2016 <https://www.who.int/publications/i/item/9789241509763>.

² Ghidul privind componentele de bază ale programelor de prevenire și limitare ale IAAM (Guidelines on core components of infection prevention and control programmes at the national and acute health care facility level), 1 ianuarie 2016 <https://www.who.int/publications/i/item/9789241549929> Contextul național actual susține nevoia unor intervenții adecvate de îmbunătățire a performanței sistemului de sănătate prin acțiuni energice de prevenire și limitare a IAAM și de control al AMR. Conform recomandărilor Consiliului Europei, România ar trebui să întreprindă pași rapizi pentru dezvoltarea și implementarea unei Strategii Naționale și a unui Plan Național de Acțiune în vederea reducerii riscul asociat AMR și al încurajării utilizării judicioase a antibioticelor atât în medicina umană cât și în medicina veterinară. Totodată, recomandările prevăd elaborarea de ghiduri naționale corelate cu cele europene în vederea îmbunătățirii practicilor de prescriere a antibioticelor în ambele sectoare medicale - uman și veterinar.

Abordarea sistemică propusă aduce cele mai multe beneficii pentru îmbunătățirea și operaționalizarea cadrului național de funcționare, pentru instruirea specialiștilor și pentru dezvoltarea și utilizarea de instrumente naționale pentru prevenirea și limitarea IAAM și AMR, având ca rezultat final consolidarea capacității României de a răspunde acestor probleme stringente ale sănătății publice. Abordarea comună a IAAM și AMR la nivel național va îmbunătăți, pe termen lung, indicatorii de sănătate corespunzători și, nu în ultimul rând, va duce la scăderea costurilor asociate îngrijirilor medicale (scădere care ar permite o alocare ulterioară mai bună a resurselor sistemului de sănătate), impactul benefic fiind atât social cât și economic.

III OBIECTIVE STRATEGICE PROPUSE DE CĂTRE PLANUL GLOBAL DE ACȚIUNE ASUPRA REZISTENȚEI MICROBIENE

“Planul global de acțiune asupra rezistenței microbiene“ propune 5 obiective strategice care pot fi atinse de către Statele Membre prin implementarea unor acțiuni pentru optimizarea folosirii substanțelor antimicrobiene, investiții în cercetare și dezvoltare și asigurarea accesului echitabil la substanțele antimicrobiene, respectiv:

1. Îmbunătățirea conștientizării și înțelegerii rezistenței la substanțe antimicrobiene (AMR);
2. Îmbunătățirea cunoașterii AMR prin supraveghere și cercetare;
3. Scăderea incidenței infecțiilor prin măsuri eficiente de sanitație, igienă și de prevenire a infecțiilor;
4. Optimizarea utilizării agenților antimicrobieni;
5. Realizarea de investiții sustenabile în combaterea AMR

Obiectivul 1, îmbunătățirea conștientizării și înțelegerii rezistenței la antimicrobiene (AMR) prin comunicare eficientă, educație, instruire, vizează: a) elaborarea de programe de comunicare dedicate, în domeniul sănătății publice; b) includerea de noțiuni-cheie privind agenții antimicrobieni și AMR în curriculum și educația profesională medicală.

Obiectivul 2, îmbunătățirea cunoașterii AMR prin supraveghere și cercetare, vizează, între altele, cunoașterea incidenței, prevalenței și a pattern-ului distribuției geografice a AMR pe categorii de germeni, înțelegerea mecanismelor de dezvoltare și de răspândire a rezistențelor și capacitatea de a caracteriza rapid

noile rezistențe emergente. În acest sens, recomandările OMS privind activitatea de laborator subliniază faptul că laboratoarele de microbiologie trebuie să aibă capacitatea de detecție și caracterizare rapidă a rezistenței microorganismelor și respectiv capacitatea de identificare a mecanismelor implicate în dezvoltarea rezistenței. În vederea îndeplinirii acestor recomandări, este necesară actualizarea metodelor și instrumentelor de diagnostic microbiologic și molecular.

Pentru îndeplinirea obiectivului, OMS recomandă:

- dezvoltarea unui Sistem Național de Supraveghere a rezistenței la substanțe antimicrobiene care să includă un centru național de referință, responsabil de colectarea sistematică și analiza datelor privind rezistența unui grup selectat de microorganisme din mediul comunitar și din cel spitalicesc. Datele colectate vor fi utilizate pentru informarea decidenților și pentru dezvoltarea și adaptarea politicilor naționale la contextul existent.
- Un laborator național de referință pentru testarea și caracterizarea bacteriilor multirezistente, conform standardelor în vigoare, și care să ofere datele necesare centrului național de referință.

Sistemul Național de Supraveghere al AMR trebuie să îndeplinească următoarele roluri:

- să participe la rețelele regionale și globale din domeniu și să disemineze informațiile, permițând detecția și monitorizarea tendințelor evolutive la nivel local, regional și național;
- să dețină capacitatea de a detecta și de a raporta emergența rezistenței anumitor germeni patogeni, care poate constitui o urgență de sănătate publică de interes internațional conform cerințelor IHR (International Health Regulations).

Obiectivul 3, reducerea incidenței infecțiilor asociate asistenței medicale, în special a celor cu microorganisme multi-rezistente necesită următoarele acțiuni:

- Implementarea măsurilor de prevenire și control al infecțiilor și dezvoltarea de politici naționale pentru prevenirea infecțiilor;
- Includerea în Sistemul Național de Supraveghere a AMR, colectarea de date în format standardizat și raportarea de informații asupra rezistenței microorganismelor cauzatoare de infecții asociate asistenței medicale (IAAM);
- Implementarea de măsuri de igienă și de educație, instruire în igiena și prevenire a infecțiilor atât pentru personalul medical cât și pentru pacienți/populație
- Implementarea măsurilor de prevenire și control a infecțiilor asociate asistenței medicale în centrele rezidențiale pentru persoane adulte aflate în dificultate
- Implementarea protocoalelor de nursing și tratament antibiotic pentru persoanele adulte aflate în dificultate din centrele rezidențiale

Obiectivul 4, optimizarea utilizării agenților antimicrobieni, se poate realiza, între altele, prin ghidarea utilizării optime a antibioticelor în practica medicală, prin creșterea calității și capacității laboratorului de microbiologie de a identifica agenții etiologici și profilul de rezistență la antibiotice.

Obiectivul 5, finanțare și investiții sustenabile în combaterea AMR, presupune:

- Evaluarea nevoilor de investiții necesare pentru implementarea planului național de acțiune;
- Finanțarea constantă a activităților de diagnostic de referință și de supraveghere a AMR;
- Dezvoltarea laboratoarelor de microbiologie în spitale;

- Organizarea de sesiuni de pregătire, inclusiv de educație medicală continuă pentru personalul implicat în supravegherea și controlul AMR (microbiologi/medici de medicină de laborator, epidemiologi, infecționiști, alți medici clinicieni, asistenți medicali);
- Participarea în programe de cercetare și colaborare internațională.

Necesitatea întăririi capacității de diagnostic microbiologic este justificată de rolul esențial pe care îl joacă în actul medical, de el depinzând diagnosticul de certitudine în bolile infecțioase și instituirea terapiei antimicrobiene țintite. În vederea întăririi capacității de diagnostic microbiologic sunt necesare următoarele acțiuni:

- Actualizarea cadrului legislativ privind organizarea și funcționarea laboratoarelor, în concordanță cu nevoile sistemului de sănătate și cu evoluția tehnologiei, cu accent pe metodele rapide de diagnostic care permit ghidarea antibioticoterapiei.
- Întărirea rolului microbiologului/medicului de medicină de laborator prin implicarea acestuia în managementul cazurilor de infecții la pacienții spitalizați în cadrul unor echipe multidisciplinare cu rol decizional în administrarea antibioticoterapiei.
- www.ms.roIntărirea rețelei de laboratoare ale INSP prin investiții în infrastructură și echipamente, ele putând prelua rolul de laboratoare naționale/regionale de referință.
- Actualizarea ghidurilor și a protocoalelor conform necesităților și standardelor internaționale/europene – aderarea laboratoarelor la standardul EUCAST.

La data de 30 noiembrie 2022 Comisia Europeană a lansat Strategia privind sănătatea globală, cu titlul "O sănătate mai bună pentru toți într-o lume care se transformă", care are următoarele priorități: să ofere o sănătate mai bună și bunăstare pentru oameni de-a lungul vieții, să îmbunătățească sistemele de sănătate și să avanseze în acoperirea www.ms.rouniversală cu servicii de sănătate, să prevină și să combată amenințările la adresa sănătății, inclusiv pandemiile, prin aplicarea abordării planului de acțiune european „O singură sănătate” (One health), cu intensificarea luptei împotriva rezistenței la antimicrobiene la nivel național, regional și global.

Baza legală actuală

Prezenta strategie pentru prevenirea și limitarea IAAM și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene a fost elaborată având în vedere cadrul legislativ în vigoare:

- **LEGEA nr. 95** – privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- **Ordinul ministrului sănătății nr. 1101/2016** – privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare.
- **Ordinul ministrului sănătății nr. 964/2022** – privind aprobarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate publică, cu completările și modificările ulterioare.
- **Ordinul ministrului sănătății nr.1091/2010** – privind centralizarea consumului de medicamente din unitățile sanitare cu paturi.
- **Ordinul ministrului sănătății nr. 919/2006** – privind aprobarea normelor metodologice de înregistrare, stocare, prelucrare și transmitere a informațiilor legate de activitatea spitalului.
- **HOTĂRÂREA GUVERNULUI nr. 879/2018** – privind înființarea Comitetului Național pentru limitarea rezistenței microbiene, cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul ministrului sănătății nr. 1301/2007 – pentru aprobarea Normelor privind funcționarea laboratoarelor de analize medicale, cu modificările și completările ulterioare.

- **LEGEA nr. 3/2021** – privind prevenirea, diagnosticarea și tratamentul infecțiilor asociate asistenței medicale din unitățile medicale și din centrele rezidențiale pentru persoanele adulte aflate în dificultate din România.
- **Hotărârea Guvernului nr. 926/2022** - privind înființarea Comitetului Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale

IV PROGRAME ȘI DIRECȚII STRATEGICE

Rezistența microbiană la antibiotice este cunoscută fragmentar în prezent în România, dintr-un complex de cauze, care necesită o abordare coerentă pe termen lung. Deși la începutul anilor 90 România avea un avantaj generat de accesul la un număr limitat de antibiotice (peniciline, cicliline, aminoglicozide, cloramfenicol, sulfamide), care a determinat și un nivel scăzut al rezistenței la antimicrobiene, restrâns la câteva clase de antibiotice, din păcate această situație nu mai este de actualitate, din cauza utilizării excesive a antibioticelor, dublată de lipsa unor mecanisme de monitorizare eficace a acestui domeniu. În prezent, România de distinge printr-o poziție frunțasă, la nivelul Uniunii Europene, în domeniul rezistenței la antimicrobiene și al consumului de antibiotice.

Din datele furnizate către ECDC, în cadrul Rețelei Europene de Supraveghere a Rezistenței la Antibiotice (EARS.Net), de Institutul Național de Sănătate Publică – Centrul Național pentru Prevenirea și Controlul Bolilor Transmisibile și de Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”, România prezintă caracteristici asemănătoare țărilor din sudul Europei, înregistrând procente ridicate ale rezistenței la antibiotice pentru bacteriile izolate din infecții invazive: *Staphylococcus aureus* rezistent la metilicilină, *Klebsiella pneumoniae* rezistentă la cefalosporine de generația a treia și carbapeneme, *Escherichia coli* rezistentă la aminoglicozide, quinolone, cefalosporine de generația a treia etc.

Pe de altă parte, IAAM sunt profund subraportate în România. Numărul extrem de redus de IAAM raportate la nivel național reprezintă o barieră importantă atât în cunoașterea dimensiunilor și caracteristicilor reale ale acestui fenomen, precum și în analiza consecințelor sale asupra siguranței pacientului și a calității actului medical. Un exemplu pozitiv a fost creat prin introducerea sistemului național de supraveghere al infecțiilor cu *Clostridioides difficile* în anul 2014, ceea ce a determinat o mai bună raportare a IAAM.

Provocarile actuale ce impun elaborarea unei strategii sunt:

1. Consumul de antibiotice este ridicat și în creștere

Consumul de antibiotice este principalul determinant al apariției de noi mecanisme de rezistență microbiană, inclusiv al multirezistenței, dar și unul dintre factorii declanșatori ai unor infecții asociate asistenței medicale (IAAM), cum sunt cele determinate de *Clostridioides difficile*.

Consumul de antibiotice este în continuare ridicat și s-a reluat tendința de creștere existentă pe intervalul 2011-2015; volumul consumului din 2019 este cu 6,5%-6,7% peste cele din 2016-2017. Cu 27,26 DDD/1000loc/zi, avem în 2019 al 3-lea cel mai ridicat consum între statele europene, tendințe care se mențin în continuare.

Inversarea tendinței pozitive din 2016-2017 este cel mai probabil corelată cu absența aproape completă a campaniilor de informare pentru public și pentru medicii prescriptori.

2. Prescrierea este orientată preponderent către antibiotice cu spectru larg

Deși de câțiva ani a fost tras un semnal de alarmă în privința îmbolnăvirilor determinate de *Clostridioides difficile*, iar infecțiile cu germeni multirezistenți sunt frecvent semnalate, s-a accentuat utilizarea preferențială a categoriilor de antibiotice cu spectru larg, a celor puternic inductoare de ICD și s-a redus utilizarea celor cu spectru îngust și/sau de primă linie: indicele consumului preferențial de antibiotice cu spectru larg a atins cea mai ridicată valoare pentru perioada 2011-2019, nu a scăzut consumul de chinolone, ponderea antibioticelor de primă linie a scăzut la un minim pentru perioada 2011-2019, ceea ce ne îndepărtează de obiectivul propus de OMS, de a reprezenta 60% din totalul antibioticelor utilizate în 2023.

3. Datele disponibile indică un nivel extrem de ridicat al rezistenței bacteriene.

Pentru mai multe bacterii patogene, nivelul rezistenței la antibiotice în România este în continuare unul dintre cele mai ridicate din Europa (ex: *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter spp.*, *Klebsiella pneumoniae*, *MRSA*). S-au menținut/au apărut și alte scăderi ușoare ale nivelurilor de rezistență pentru bacterii implicate în infecții comunitare (*E. coli*, *S. pneumoniae*) și pentru procentul de *MRSA*; aceste evoluții pot fi o consecință a reducerii consumului de antibiotice în perioada 2016-2017 și sunt în concordanță cu scăderea ponderii *MRSA* la nivel european. Validitatea datelor de rezistență bacteriană comunicate către EARS-Net este susținută de rezultatele raportate de spitalele participante la sistemul de supraveghere a IAAM.

IAAM reprezintă zona cea mai vizibilă a manifestării rezistenței microbiene la antibiotice; ele sunt de multe ori determinate de germeni cu rezistență la antibiotice, inclusiv la antibiotice de rezervă sau de salvare.

Rezistența bacteriană reduce alternativele terapeutice ale infecțiilor, în primul rând în cazul infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM), ceea ce face tratamentul lor mai dificil și cu un risc de evoluție nefavorabilă mai ridicat.

4. Numărul de infecții cu *Clostridioides difficile* și de IAAM comunicate este în creștere, dar rămâne subraportat.

Cu toate că s-au înregistrat creșteri ale numărului de infecții raportate, atât în privința ICD, cât și a IAAM (număr total de infecții, pneumonii, infecții de părți moi), fenomenul subraportării rămâne unul important, ceea ce împiedică recunoașterea dimensiunilor acestor situații clinice, stabilirea unui răspuns adecvat și evaluarea eficienței măsurilor de prevenire și control.

5. Educarea personalului medical și a publicului nespecialist rămâne un deziderat permanent

Formarea personalului medical poate crește calitatea prescrierii antibioticelor (incluzând reducerea excesului de antibiotice) și contribuie la limitarea transmiterii bacteriene; educarea publicului nespecialist poate contribui la atingerea aceluiași obiective, prin reducerea utilizării de antibiotic fără prescripție medicală și evitarea gesturilor care cresc riscul de transmitere bacteriană.

V OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE

Prezenta Strategie își propune să promoveze următoarele obiective generale și specifice:

Obiectiv General nr.1: Îmbunătățirea cadrului legislativ privind prevenirea, supravegherea și limitarea IAAM și AMR.

Obiectiv Specific nr.1.1: Revizuirea și dezvoltarea cadrului legislativ pentru implementarea conceptului “One Health”

Obiectiv Specific nr. 1.2: Dezvoltarea de mecanisme pentru o comunicare interinstituțională sistematică și continuă pentru implementarea cadrului legal

Obiectiv Specific nr. 1.3: Adoptarea cadrului legal pentru implementarea activităților de supraveghere, prevenire și limitare a IAAM și AMR

Obiectiv Specific nr. 1.4: Reglementarea modalităților de promovare a utilizării antibioticelor și a interacțiunilor dintre personalul medical și producătorii/ distribuitorii de antibiotice

Obiectiv General 2: Îmbunătățirea cunoștințelor personalului medical asupra IAAM, AMR și privind utilizarea corectă a antibioticelor

Obiectiv Specific nr. 2.1: Elaborarea, actualizarea și diseminarea ghidurilor naționale de diagnostic, prevenire și tratament al principalelor IAAM către fiecare unitate medicală, drept suport pentru elaborarea propriilor protocoale de diagnostic, profilaxie și tratament;

Obiectiv Specific nr. 2.2: Module de training specifice pentru diferite specialități medicale

Obiectiv Specific nr. 2.3: Susținerea cercetării operaționale și a studiilor pe date reale privind IAAM și AMR

Obiectiv General 3: Asigurarea unui cadru coerent de raportare a datelor de IAAM și AMR la nivel național, în linie cu documentele strategice și cu indicatorii UE și OMS

Obiectiv Specific nr. 3.1: Revizuirea sistemelor de raportare existente pentru IAAM și AMR în vederea standardizării acestora

Obiectiv Specific nr. 3.2: Stabilirea unui sistem electronic integrat pentru rezistența la antimicrobiene, utilizarea antibioticelor și date despre IAAM

Obiectiv Specific nr. 3.3: Creșterea calității management-ului AMR și IAAM

Obiectiv General 4: Comunicarea informațiilor către public, în mod transparent, ca modalitate de combatere a IAAM și AMR

Obiectiv Specific nr. 4.1: Implementarea de campanii de informare și conștientizare a publicului asupra riscului IAAM și asupra rolului pacienților și vizitatorilor în prevenție

Obiectiv Specific nr. 4.2: Implementarea unei campanii de educare pentru public privind bunele practici privind utilizarea antibioticelor

Obiectiv Specific nr. 4.3: Educarea publicului cu privire la importanța vaccinării ca una dintre cele mai eficiente intervenții de sănătate publică, al cărei rol este esențial și în reducerea rezistenței la antimicrobiene

Obiectiv General 5: Asigurarea resurselor umane suficiente numeric și ca pregătire și a resurselor tehnice adecvate monitorizării IAAM și AMR, la nivel național

Obiectiv Specific nr. 5.1: Asigurarea de resurse umane suficiente numeric și calificate/instruite în microbiologie clinică, epidemiologie, controlul infecțiilor în vederea management-ului numărului de paturi și adresabilității

Obiectiv Specific nr. 5.2: Asigurarea fondurilor necesare pentru dotarea spitalelor/laboratoarelor de microbiologie, în conformitate cu standardele minime de dotare

Obiectiv Specific nr. 5.3: Militarea pentru asigurarea unui număr suficient de personal calificat și dedicat în domenii cheie din afara sistemului de sănătate, cum ar fi sectoarele veterinar, agricol și de mediu

Obiectiv General 6: Optimizarea utilizării antibioticelor și vaccinării în medicina umană și veterinară, în sectoarele de agricultură și mediu

Obiectiv Specific nr. 6.1: Limitarea utilizării antibioticelor restricționate și de urgență pentru uzul curent, sub abordarea "One Health"

Obiectiv Specific nr. 6.2: Limitarea circulației bacteriilor rezistente la antibiotic în mediu (apa, salubritate, igiena - WASH, utilitati)

Obiectiv Specific nr. 6.3: Creșterea ratei de vaccinare la oameni și animale

Obiectiv General 7: Prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale prin aplicarea unor măsuri eficiente de prevenire a infecțiilor

Obiectiv Specific nr.7.1: Îmbunătățirea implementării măsurilor de prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale

Obiectiv Specific nr.7.2: Îmbunătățirea proceselor de igienă, dezinfectie și sterilizare în vederea prevenirii și limitării infecțiilor asociate asistenței medicale

VI. DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA OBIECTIVELOR

Direcțiile de acțiune incluse în prezenta strategie sunt etape concrete care au menirea de a asigura atingerea obiectivelor generale și specifice ale Strategiei.

AP1.1.1. Modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 879/2018 privind înființarea Comitetului Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene, prin Hotărârea Guvernului Nr. 1.544 din 19 decembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial Nr. 1.241 din 22 decembrie 2022.

AP1.1.2. Asigurarea funcționalității Comitetului Național pentru Limitarea Rezistenței Microbiene (NCLAR).

AP1.2.1. Inventarierea tipului de date colectate de fiecare structură responsabilă din domeniul sănătății umane și animale, agricultură și mediu.

AP1.2.2. Stabilirea datelor de interes comun, a modului și a frecvenței de comunicare.

AP1.2.3. Elaborarea și adoptarea normelor legale de implementare a schimbului periodic de informații.

AP1.3.1. Revizuirea legislației privind finanțarea unităților medicale și centrelor de îngrijire în vederea asigurării unui buget dedicat serviciilor de prevenire și limitare a IAAM și AMR

AP1.3.2. Revizuirea legislației privind supravegherea IAAM și AMR în unitățile sanitare și în centrele de îngrijire.

AP1.3.3. Adoptarea legislației privind obligativitatea raportării standardizate a consumului și comercializării de antibiotice.

AP1.3.4. Definirea responsabilităților instituționale pentru integrarea datelor privind AMR în medicina umană și veterinară, respectiv în relație cu mediu (One Health).

AP1.3.5. Definirea responsabilităților instituționale pentru adoptarea politicilor de sănătate pentru limitarea IAAM și AMR.

AP1.3.6. Revizuirea condițiilor minimale de funcționare a laboratoarelor de analize medicale, inclusiv stabilirea standardului minim de echipamente pentru compartimentele/laboratoarele de microbiologie și implementarea sistemului European de interpretare a rezultatelor testării sensibilității la antibiotic.

AP1.3.7. Înființarea graduală în spitale (inițial în spitale de categoria I și ulterior în cele de categoria II) a compartimentelor/laboratoarelor de microbiologie cu funcționare permanentă

AP1.3.8. Implementarea recomandărilor UE în domeniul prescripției de antibiotice, inclusiv în privința utilizării judicioase a antibioticelor în unitățile sanitare.

AP1.3.9. Stabilirea sistemelor de supraveghere pentru germeni cu risc epidemiologic major

AP1.3.10. Definirea responsabilităților instituționale și a mecanismelor pentru supravegherea circulației bacteriilor rezistente la antibiotice, în mediu.

AP1.4.1. Îmbunătățirea cadrului legal cu privire la definirea de limite clare în relaționarea personalul medical cu producătorii și distribuitorii de medicamente, inclusiv cu transparentizarea completă a acesteia.

AP2.1.1. Dezvoltarea de ghiduri și protocoale de supraveghere IAAM, AMR și utilizarea corectă a antibioticelor.

AP2.1.2. Dezvoltarea de ghiduri privind diagnosticul microbiologic, inclusiv standardizarea testării și interpretării rezistenței la antibiotice, la nivel național.

AP2.1.3. Standardizarea protocoalelor pentru controlul infecțiilor, la nivel național.

AP2.1.4. Elaborarea ghidurilor și protocoalelor pentru utilizarea antibioticelor în principalele sindroame infecțioase.

AP2.1.4.1. Actualizarea obligatorie periodică și la nevoie a ghidurilor și protocoalelor de practică, în funcție de datele privind rezistența bacteriană în România.

AP2.1.5. Utilizarea ghidurilor pentru monitorizarea și controlul circulației bacteriilor rezistente, cu relevanță clinică, în mediu din punct de vedere microbiologic.

AP2.1.6. Crearea unui inventar (biblioteca virtuală) cu ghiduri, protocoale de lucru naționale și internaționale

AP 2.2.1. Trainingul medicilor și asistentelor medicale privind supravegherea și controlul IAAM, AMR și utilizarea prudentă a antibioticelor

AP2.2.2. Training privind diagnosticul microbiologic

AP2.2.3. Training pentru prevenirea și limitarea IAAM, inclusiv educarea personalului medical asupra importanței vaccinării

AP2.2.4. Crearea unei platforme on-line care să permită accesul specialiștilor (existenți/în perioada de formare) la nivel național la ghidurile și protocoalele aprobate și actualizate referitoare la diagnosticul microbiologic și AMR

AP3.1.1. Analiza obligațiilor actuale de raportare a IAAM și AMR din perspectiva nevoilor de informație, a indicatorilor utilizați și a corelării cu sistemele actuale de supraveghere și raportare statistică

AP3.1.2. Analiza gradului de raportare la sistemele actuale de raportare și calității raportărilor efectuate

AP3.1.3. Dezvoltarea și implementarea unui raport flexibil și fezabil pentru toate spitalele și centrele de îngrijiri, inclusiv introducerea unui sistem de raportare pentru utilizarea antibioticelor

AP3.2.1. Identificarea datelor necesare sistemului de raportare.

AP3.2.2. Stabilirea formatului de raportare și a tipului de rapoarte generate.

AP3.2.3. Crearea unui program de raportare și a unui serviciu web.

AP3.2.4. Crearea unui sistem de alertă rapid pentru tulpinile noi multirezistente la antibiotice.

AP3.2.5. Redefinirea metodologiei de raportare în conformitate cu noul sistem de raportare

AP3.2.6. Training pentru toți utilizatorii acestui sistem.

AP3.2.7. Dezvoltarea unui mecanism de asigurare a calității raportărilor și feed-back pentru utilizatori

AP3.3.1. Revizuirea indicatorilor de management ai instituțiilor medicale, pe baza gradului și modului de raportare a IAAM, a utilizării antibioticelor și a AMR

AP3.3.2. Revizuirea indicatorilor de calitate pentru serviciile medicale legate de utilizarea antibioticelor, AMR și IAAM

AP4.1.1. Realizarea/actualizarea unor campanii de educare a publicului cu privire la IAAM.

AP4.2.1. Realizarea/actualizarea campaniilor de educare a publicului asupra utilizării antibioticelor, în vederea descurajării consumului de antibiotice fără recomandări medicale.

AP4.3.1. Desfășurarea/actualizarea unor campanii de educație a publicului privind importanța vaccinării în reducerea rezistenței antimicrobiene.

AP5.1.1 Evaluarea resurselor umane implicate în identificarea IAAM și în raportarea IAAM, a utilizării antibioticelor și a AMR

AP5.1.2. Estimarea nevoii de resurse umane în unitățile sanitare și în centrele de îngrijire.

AP5.1.3. Identificarea soluțiilor pentru atragerea și implicarea resurselor umane.

AP5.2.1. Evaluarea echipamentului existent în laboratoarele de microbiologie.

AP5.2.2. Estimarea nevoilor comparativ cu standardele minime de dotare.

AP5.2.3. Identificarea surselor de finanțare pentru dotarea spitalelor/laboratoarelor de microbiologie conform standardelor definite

AP5.3 Evaluarea resurselor umane implicate în domeniile cheie din afara sistemului de sănătate (veterinar, agricol, mediu)

AP6.1.1. Implementarea normelor de utilizare a antibioticelor în cadrul fiecărei specialități medicale (inclusiv în ambulator) în conformitate cu cerințelor ghidurile și protocoalele existente.

AP6.1.2. Implementarea programului de comunicare secvențială a rezultatelor antibiogrammei pentru evitarea folosirii antibioticelor de rezervă ca prima intenție.

AP6.1.3. Implementarea listei OMS a antimicrobielenor de importanță critică/majoră.

AP6.1.4. Aplicarea controlului normativ privind comercializarea antibioticelor în farmaciile umane și veterinare.

AP6.1.5. Reorganizarea sub-comitetelor pentru controlul și utilizarea antibioticelor în cadrul comisiilor de utilizare a antibioticelor din fiecare spital.

AP6.2.1. Aplicarea ghidurilor pentru monitorizare și control, din perspectiva microbiologică și a circulației bacteriilor în mediu.

AP6.2.2. Implementarea sistemului de supraveghere a circulației bacteriilor rezistente la antibiotice în mediu și stabilirea surselor de finanțare a activităților specifice.

AP6.3.1. Evaluarea ratei de acoperire vaccinală (pentru microorganismele de interes) atât în medicina umană cât și în cea veterinară.

AP6.3.2. Organizarea de campanii de vaccinare

AP7.1.1 Monitorizare a aplicării normelor privind igiena mâinilor, utilizarea echipamentelor de protecție adecvate tipului de risc și activitate

AP7.1.2. Monitorizarea și controlul microbiologic al circulației bacteriilor în spitale și în centrele de îngrijiri.

AP7.1.3. Screening pentru purtători de bacterii MDR (nazal și faringian, rectal)

AP7.2.1. Evaluarea personalului responsabil privind respectarea procedurilor de igienă, dezinfecție și sterilizare

AP7.2.2. Monitorizarea activităților de decontaminare, dezinfecție și sterilizare în unitățile sanitare și centrele de îngrijiri.

AP7.2.3. Evaluarea activității de control al calității de decontaminare, dezinfecție și sterilizare în unitățile sanitare și centrele de îngrijiri.

VII REZULTATELE AȘTEPTATE

Prin implementarea prezentei strategii se urmărește consolidarea capacității naționale de prevenire, limitare și control al IAAM și al AMR și de implementare a conceptului "One Health", o mai bună cunoaștere a contextului național privind IAAM și AMR și o îmbunătățire a implementării sistemelor de supraveghere a IAAM și AMR, o mai bună conștientizare a riscurilor pe care le implică AMR pentru sănătatea oamenilor, a animalelor și a mediului. Toate aceste măsuri vor avea ca rezultate creșterea calității actului medical, creșterea siguranței pacientului, eficientizarea utilizării resurselor în sistemul de sănătate și creșterea performanței acestuia.

Totodată, strategia va avea ca efect consolidarea capacității tuturor sectoarelor implicate în implementarea conceptului "One health", îmbunătățirea cooperării între sectoare, iar pe termen mediu și lung se va asigura implementarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și îmbunătățirea sănătății umane și animale.

VIII INDICATORII

Măsurarea evoluției implementării strategiei va avea în vedere obiectivele de dezvoltare durabilă.

Indicatorii pe baza cărora se va măsura reușita implementării Strategiei vor urmări atât aspecte calitative, cât și aspecte cantitative. Printre principalii indicatori folosiți se află următorii:

- Rapoarte de activitate ale grupurilor de lucru înființate pe baza prezentei Strategii;
- Număr de ghiduri și protocoale elaborate/actualizate;
- Număr de campanii de informare și conștientizare a publicului privind prevenirea și limitarea IAAM și AMR;
- Număr de acțiuni implementate pentru optimizarea utilizării antibioticelor și vaccinării în medicina umană și veterinară, în sectoarele de agricultură și mediu;
- Număr de acțiuni pentru îmbunătățirea implementării măsurilor de prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile medicale și centrele de îngrijiri;
- Număr de profesioniști formați;
- Număr spitale/laboratoare reabilite/modernizate.

IX PROCEDURILE DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Monitorizarea și evaluarea strategiei se vor realiza prin Institutul Național de Sănătate Publică (INSP), pe baza colaborării instituționale cu toate entitățile implicate și cu Comitetul Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale și respectiv cu Comitetul Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene. INSP va dezvolta un cadru de monitorizare și evaluare a strategiei și un mecanism de colectare regulată a datelor de la responsabilii instituționali. Cadrul de monitorizare și evaluare a

strategiei va fi validat de Comitetul Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale și respectiv de Comitetul Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene.

Monitorizarea se va realiza prin rapoarte anuale care vor prezenta stadiul implementării strategiei. Acestea vor fi disponibile până la data de 30 iunie a anului următor celui pentru care se realizează raportarea.

Principiile care stau la baza procesului de monitorizare și de evaluare a strategiei sunt:

- principiul responsabilității – instituțiile care coordonează obiective/direcții de acțiune au responsabilitatea furnizării de date și informații cantitative și calitative cu privire la obiectivele/măsurile respective;
- principiul transparenței – rapoartele anuale de monitorizare vor fi puse la dispoziția Ministerului Sănătății și va fi realizată o versiune pentru public.
- principiul cooperării – instituțiile implicate vor coopera cu instituții/organizații internaționale (ONU, UE, OECD etc) și naționale (autorități publice centrale și locale, cu societatea civilă, mass-media ș.a. în activitățile de monitorizare, evaluare și comunicare;
- principiul eficienței – instituțiile implicate vor colabora permanent pentru facilitarea implementării strategiei.

În cadrul procesului de monitorizare vor putea fi incluse, după caz și alte activități, rezultate din necesitățile de monitorizare, raportare și eventual evaluare specifice perioadei de raportare și care vor avea ca bază concluziile și recomandările din perioada precedentă de raportare.

X INSTITUȚIILE RESPONSABILE

Instituțiile implicate sunt enumerate mai jos și sunt răspunzătoare de sarcinile care le revin în conformitate cu prevederile de la punctul VI și cu atribuțiile legale specifice:

Ministerul Sănătății

Ministerului Muncii și Solidarității Sociale

Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Apărării Naționale

Serviciul Român de Informații

Serviciul de Informații Externe

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentului

Agencia Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România

Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

Comitetul Național pentru Prevenirea și Limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale

Comitetul Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene

Institutul Național de Sănătate Publică

Direcțiile de Sănătate Publică Județene și a municipiului București

Colegiul Medicilor din România

Autoritățile administrației publice locale

XI IMPLICAȚIILE BUGETARE ȘI SURSELE DE FINANȚARE

Măsurile pentru implementarea strategiei pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România 2023-2030 se finanțează de la bugetul de stat, prin bugetele alocate fiecărui minister și fiecărei instituții cu competențe în implementarea Strategiei naționale, programate multianual. Alte surse de finanțare sunt reprezentate de bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, fonduri stabilite la nivelul Uniunii Europene, fonduri externe nerambursabile puse la dispoziție de finanțatori europeni sau internaționali, donații și sponsorizări oferite/acceptate în condițiile legii.

Planul de acțiune pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene, din anexa la prezenta Strategie, include estimări bugetare și surse de finanțare detaliate pe activități.

XII IMPLICAȚIILE ASUPRA CADRULUI JURIDIC

Prezenta strategie stabilește cadrul de intervenție pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în România, fiind un instrument necesar pentru aplicarea legislației primare din domeniul sănătății, respectiv Legea privind reforma în sănătate nr 95/2006, republicată, privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr.3/2021 privind prevenirea, diagnosticarea și tratamentul infecțiilor asociate asistenței medicale din unitățile medicale și din centrele rezidențiale pentru persoanele adulte aflate în dificultate din România.

Strategia națională trebuie să aibă în vedere în primul rând revizuirea și adaptarea cadrului legislativ actual, care să permită implementarea planului național de acțiune și atingerea obiectivelor definite în strategie, precum și monitorizarea progresului implementării.

Anexa la STRATEGIE

**Plan de acțiuni pentru implementarea Strategiei pentru
prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale
și combaterea fenomenului de rezistență la antimicrobiene în
România 2023-2030**

ABREVIERI

AMR - rezistența microbiană la antibiotice

ANMCS – Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate

ANMDMR – Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România

EARS . Net – Rețeaua Europeană de Supraveghere a Rezistenței la Antibiotice

IAAM – Infecții asociate asistenței medicale

ICD - infecții cu Clostridioides difficile

INSP – Institutul Național de Sănătate Publică

MDR - Microorganisme multirezistente

MRSA – Stafilococul Auriu Meticilino - Rezistent

MS – Ministerul Sănătății

NCLAR – Comitetul Național pentru Limitarea Rezistenței Microbiene

OMS – Organizația Mondială a Sănătății

PNV – Programul Național de Vaccinare

Obiectiv general 1: Îmbunătățirea cadrului legislativ privind prevenirea, supravegherea și limitarea IAAM și AMR.

Obiective	Activități	Sub-activități	Instituții responsabile	Rezultat	Indicatori	Termen de realizare	Buget estimat	Sursa de finanțare
1.1. Revizuire a cadrului legislativ "One health"	1.1.1. Actualizarea nr. Hotărârii Guvernului nr. 879/2018 privind înființarea Comitetului Național pentru limitarea Rezistenței Microbiene (NCLAR)	1.1.1.1. Stabilirea și aprobarea componenței, responsabilității și mandatului NCLAR	Ministerul Sănătății	Comitet national definit	HG 879/2018 modificată și completată	2023	nu necesită bugetare	Nu e cazul
		1.1.1.2. Stabilirea și aprobarea agendei de lucru	Ministerul Sănătății	Comitet national funcțional	Agenda definită	2023	nu necesită bugetare	Nu e cazul
1.1.2. Asigurarea funcționalității Comitetului Național pentru Limitarea Rezistenței Microbiene NCLAR	1.1.2.1. Nominizarea noilor reprezentanți instituționali în structura NCLAR	1.1.2.1. Nominizarea noilor reprezentanți instituționali în structura NCLAR	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară și Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului	Comitet national funcțional	Ordin componența comitet aprobat	2023	nu necesită bugetare	Nu e cazul
			1.1.2.2. Implementarea agendei de lucru pe perioada mandatului	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară și Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul	Comitet national proactiv coordonarea măsurilor de limitare AMR	Rapoarte anuale de activitate	continuu	800000

<p>1.2. Implementarea cadrului legal pentru o comunicare interinstituțională și sistematică a informațiilor</p>	<p>1.2.1. Inventarierea datelor colectate pentru fiecare entitate responsabilă în domeniul medicinei umane, veterinară, al agriculturii și al mediului.</p>	<p>1.2.1.1. Solicitarea listei datelor de la partenerii instituționali</p>	<p>Agriculturii, Ministerul Mediului</p> <p>Ministerul Sănătății/Secretariat NCLAR Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului</p>	<p>Elaborarea unei Liste de date consolidate, care include toate sectoarele</p>	<p>Lista de date</p> <p>2023</p>	<p>nu necesită bugetare</p>	<p>Nu e cazul</p>
<p>1.2.2. Stabilitatea datelor de interes comun, a modului și frecvenței de comunicare.</p>	<p>1.2.2.1. Revizuirea și aprobarea listei datelor</p>	<p>1.2.2.2. Comunicarea și aprobarea listei datelor</p>	<p>Ministerul Sănătății/Secretariat NCLAR Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului</p>	<p>Formalizarea Listei de date consolidate, care include toate sectoarele</p>	<p>Ordin comun pentru aprobarea listei de date</p> <p>2023</p>	<p>nu necesită bugetare</p>	<p>Nu e cazul</p>
<p>1.2.2.2. Comunicarea și aprobarea listei datelor</p>	<p>Comitetul interministerial (NCLAR) stabilește frecvența și metoda de comunicare a datelor (trimestrial/semestrial)</p>	<p>1.2.2.2. Comunicarea și aprobarea listei datelor</p>	<p>Ministerul Sănătății/Secretariat NCLAR Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului</p>	<p>Frecvența și metoda de comunicare a datelor sunt cunoscute de toate instituțiile implicate</p>	<p>Ordin comun pentru aprobarea listei de date</p> <p>2023</p>	<p>nu necesită bugetare</p>	<p>Nu e cazul</p>

și limitare a IAAM și AMR	1.3.2. Revizuirea legislației privind supravegherea IAAM și AMR în unitățile sanitare și în centrele de îngrijire.	prevenire și limitare IAAM și AMR	Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate	Îmbunătățirea condițiilor de limitare și prevenire IAAM și AMR în spitale	Act normativ elaborat Act normativ aprobat	2023	nu necesită bugetare	Nu e cazul
		1.3.1.2. Revizuirea legislației privind finanțarea spitalelor cu scopul asigurării unui buget optim dedicat activităților de prevenire și limitare IAAM și AMR				2024		
		1.3.2.1. Inventarierea și analiza legislației privind supravegherea infecțiilor asociate asistenței medicale în spitale	Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate	Îmbunătățirea condițiilor de limitare și prevenire IAAM și AMR în spitale	Lista de modificări necesare	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul
		1.3.2.2. Revizuirea legislației privind supravegherea infecțiilor asociate asistenței medicale în spitale	Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate	Îmbunătățirea condițiilor de limitare și prevenire IAAM și AMR în spitale	Acte normative revizuite și aprobate	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul

1.3.3. Adoptarea legislației privind obligativitatea raportării standardizate a consumului și comercializării de antibiotice	1.3.3.1. Elaborarea unui format standardizat de raportare a consumului și comercializării antibioticelor	Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate	Îmbunătățirea raportării comercializării de antibiotice	Format standard definit	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul
	1.3.3.2. Elaborarea legislației pentru aprobarea formatului standard de raportare	Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate	Îmbunătățirea raportării comercializării de antibiotice	Act normativ elaborat	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul
	1.3.3.3. Aprobarea legislației privind formatul standard de raportare	Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate	Îmbunătățirea raportării comercializării de antibiotice	Act normativ aprobat	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul
1.3.4. Definierea responsabilităților instituționale pentru integrarea datelor privind AMR în medicina umană, veterinară, mediu (One Health).	1.3.4.1. Revederea responsabilității or instituționale pentru raportarea datelor privind AMR în medicina umană, veterinară, mediu (One Health).	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului	Realizarea raportării integrate	Act normativ aprobat	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul
	1.3.4.2. Elaborarea unui act normativ cu nominalizarea instituțiilor responsabile	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și	Realizarea raportării integrate	Act normativ aprobat	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul

			pentru integrarea datelor AMR.	pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului						
1.3.5. Definierea responsabilităților instituționale pentru adoptarea politicilor de sănătate pentru limitarea IAAM și AMR	1.3.5.1. Revederea responsabilităților instituționale pentru adoptarea politicilor de sănătate pentru limitarea IAAM și AMR	Adoptarea de politici integrate One Health	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului	Protocol interinstituțional al semnat	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul			
1.3.6. Revizuirea condițiilor minimale funcționare a laboratoarelor de analize medicale, inclusiv stabilirea standardului minim de echipamente pentru compartimentele/la boratoarele de microbiologie și implementarea sistemului European de interpretare a rezultatelor testării	1.3.6.1. Revizuirea legislației specifice cu privire la funcționarea laboratoarelor medicale 1.3.6.2. Stabilirea echipamentului standard minim pentru compartimentele de Microbiologie/laboratoare 1.3.6.3. Implementarea sistemului European pentru interpretarea	Funcționarea optimă a laboratoarelor de analize medicale	Ministerul Sănătății	Act normativ - proiect	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul			
		Funcționarea optimă a laboratoarelor de analize medicale	Ministerul Sănătății, Colegiul Medicilor din România	Act normativ - proiect	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul			
		Funcționarea optimă a laboratoarelor de analize medicale	Compartimente de Microbiologie / laboratoare	Plan de implementare a sistemului European pentru	2025	2 mil EUR	PS - Prioritate: 3. Creșterea eficacității și rezilienței			

sensibilității antibiotic.	la	testelor de susceptibilitate la antibiotic	Ministerul Sănătății	Funcționarea optimă a laboratoarelor de analize medicale	interpretarea de testelor susceptibilitate la antibiotic	2025	nu necesită bugetare	sistemului medical în domeniul critice, de importanță strategică cu impact transversal asupra serviciilor medicale și asupra stării de sănătate
	1.3.6.4. Aprobarea cadrelor normative							Nu e cazul
1.3.7. Înființarea gradual în spitalele (initial în spitale de categoria I și ulterior în cele de categoria II) a compartimentelor/la boratoarelor de microbiologie cu funcționare permanentă		1.3.7.1. Elaborarea listei cu spitalele de rang I și spitalele de rang II care au componentă Compartimente de Microbiologie/ aboratoare	Ministerul Sănătății, Colegiul Medicilor România	Funcționarea optimă a laboratoarelor de analize medicale	Lista compartimentele microbiologie elaborată	2024	nu necesită bugetare	Nu e cazul
		1.3.7.2. Aprobarea cadrelor normative	Ministerul Sănătății	Funcționarea optimă a laboratoarelor de analize medicale	Act normativ aprobat	2025	nu necesită bugetare	Nu e cazul
1.3.8. Implementarea recomandărilor UE în prescripției		1.3.8.1. Elaborarea de ghiduri practice în domeniul	Ministerul Sănătății/comisi i de specialitate	Utilizarea judicioasă a antibioticelor	Ghiduri de practică avizate/aproba te	2025	6 mil EUR	Proiecte europene

antibiotice, inclusiv în privința utilizării judicioase a antibioticelor la toate nivelurile de servicii medicale /unitați sanitare	Societățile profesionale Organizațiile profesionale	Utilizarea judicioasă a antibioticelor	Profesioniști formați	2026	10 mil EUR	Proiecte europene
prescripției de antibiotice, inclusiv în privința utilizării judicioase a antibioticelor pentru furnizorii de servicii medicale 1.3.8.2. Formarea medicilor și asistentelor medicale pentru implementarea ghidului de practică în domeniul prescripției și utilizării judicioase a antibioticelor	Ministerul Sănătății/comisiile de specialitate Universitățile de medicină Societățile profesionale Organizațiile profesionale	Utilizarea judicioasă a antibioticelor	Rapoarte de calitate	Din anul 2028	10 mil eur	Proiecte europene
1.3.8.3. Monitorizarea practicii medicale privind prescripția și utilizarea judicioasă a antibioticelor	Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate, ANMCS ; INSP	Identificare precoce a germeilor cu risc epidemiologic major	Lista de germeni definiți	2024	nu necesită bugetare	nu e cazul
1.3.9. Stabilirea sistemelor de supraveghere pentru alți germeni cu risc epidemiologic major	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică					

modalități de promovare a utilizării antibiotice lor și a interacțiunilor dintre personalul medical și producătorii/ distribuitorii de antibiotice	de limite clare în relaționarea personalului medical cu producătorii și distribuitorii de medicamente, inclusiv transparentizarea completă a acesteia.		Organizații profesionale	producătorii/ distribuitorii de antibiotice	Proiecte legislative elaborate	2024	nu necesită bugetare	nu e cazul
	1.4.1.2. Elaborarea legislației îmbunătățite	Ministerul Sănătății, ANM/DMR, Organizații profesionale	Relaționare pe baze etice personalul medical și producătorii/ distribuitorii de antibiotice			2024	nu necesită bugetare	nu e cazul
	1.4.1.3. Aprobarea legislației îmbunătățite	Ministerul Sănătății	Relaționare pe baze etice personalul medical și producătorii/ distribuitorii de antibiotice		Acte normative aprobate	2024	nu necesită bugetare	nu e cazul
Obiectiv general 2: Îmbunătățirea cunoștințelor și a atitudinii personalului medical asupra IAAM, AMR și privind utilizarea corectă a antibioticelor								
Obiective	Activități	Sub-activități	Instituții responsabile	Rezultat	Indicatori	Termen de realizare	Buget estimat	Sursa de finanțare
2.1. Elaborare a ghidurilor și protocol elor specifice pentru utilizarea prudentă a antibiotic elor	2.1.1. Ghiduri și protocoale pentru supravegherea IAAM, AMR și utilizarea corectă a antibioticelor	2.1.1.1. Dezvoltarea ghidurilor și protocoalelor pentru supravegherea IAAM, AMR și utilizarea corectă a antibioticelor	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Organizații profesionale	Supravegherea optima a IAAM, AMR și utilizarea corectă a antibioticelor În sinergie cu activ. 1.3.8.	Ghiduri și protocoale elaborate, avizate	2025	6 mil EUR* (*buget inclus în activitatea 1.3.8.1)	Proiecte europene
	2.1.1.2. Formarea medicilor și asistentelor medicale pe		Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate	Supravegherea optima a IAAM, AMR și utilizarea	Profesioniști formați	2026	10 mil EUR* (*buget inclus în activitatea 1.3.8.2)	Proiecte europene

		baza ghidurilor și protocoalelor pentru diagnosticarea IAAM, AMR și utilizarea corectă a antibioticelor	Publică, organizații profesionale, universități de medicină	corectă a antibioticelor În sinergie cu activ. 1.3.8.					
		2.1.1.3. Crearea unei baze de materiale ghiduri și protocoale naționale și internaționale pentru IAAM, AMR și utilizarea antibioticelor	Institutul Național de Sănătate Publică	Supravegherea optimă a IAAM, AMR și utilizarea corectă a antibioticelor În sinergie cu activ. 1.3.8.	2026	Nu necesită finanțare	Nu e cazul		
2.1.2.. Dezvoltarea de ghiduri privind diagnosticul microbiologic, inclusiv standardizarea testării și interpretării rezistenței antibiotice, la nivel național		2.1.2.1. Dezvoltarea unor ghiduri pentru diagnosticul microbiologic	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Diagnostic microbiologic optim	2025	2 mil EUR	Proiecte europene		
		2.1.2.2. Dezvoltarea unor ghiduri pentru testarea susceptibilității la antibiotic	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Diagnostic microbiologic optim	2025	2 mil EUR	Proiecte europene		
		2.1.2.3. Formarea profesioniștilor pentru diagnosticul microbiologic și testarea	Institutul Național de Sănătate Publică, societăți profesionale	Diagnostic microbiologic optim	2026	6 mil EUR	Proiecte europene		

	2.1.4. Elaborarea și ghidurilor pentru utilizarea antibioticelor în principalele sindroame infecțioase	2.1.4.1. Dezvoltarea ghidurilor pentru utilizarea antibioticelor în principalele sindroame infecțioase	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	In sinergie cu activitatea 1.3.8.	Ghiduri pentru utilizarea antibioticelor în principalele sindroame infecțioase elaborate și avizate	2025	Nu necesită finanțare, fiind în legătură cu activitatea 1.3.8.	Nu e cazul
	2.1.4.2. Dezvoltarea protocoalelor pentru utilizarea antibioticelor în principalele sindroame infecțioase	2.1.4.3. Actualizarea obligatorie periodică și la nevoie a ghidurilor și protocoalelor de practică, în funcție de datele privind rezistența bacteriană în România	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	In sinergie cu activitatea 1.3.8.	Protocoale pentru utilizarea antibioticelor în principalele sindroame infecțioase elaborate și avizate	2025	Nu necesită finanțare, fiind în legătură cu activitatea 1.3.8.	Nu e cazul
2.1.5. Utilizarea de ghidurilor pentru monitorizarea și controlul circulației bacteriilor rezistente, cu relevanță clinică, în mediu din punct de	2.1.5.1. Dezvoltarea ghidurilor pentru monitorizarea și controlul circulației bacteriilor	2.1.5.1. Dezvoltarea ghidurilor pentru monitorizarea și controlul circulației bacteriilor	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Ministerul Mediului	In sinergie cu activitatea 1.3.8.	Ghiduri elaborate și avizate	2025	Nu necesită finanțare, fiind în legătură cu activitatea 1.3.8.	Proiecte europene

	vedere microbiologic	rezistente, cu relevanță clinică, în mediu din punct de vedere microbiologic	Ministerul Sănătății/Institutul Național de Sănătate Publică	Utilizarea judicioasă a antibioticelor, limitare IAAM și AMR	Raport asupra nevoilor de training – în sinergie cu activitățile 1.3.8.2. și 2.1.1.2	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.2.	Proiecte europene
2.2. Module de training specifice pentru diferite specialități medicale	2.2.1. Training pe supravegherea și controlul IAAM, AMR și utilizarea antibioticelor	2.2.1.1. Elaborarea și utilizarea chestionarului on-line pentru identificarea nevoilor de training pentru fiecare categorie profesională (medici, asistente medicale, farmaciști, microbiologi)	Ministerul Sănătății/Institutul Național de Sănătate Publică Universitățile de medicină Societățile profesionale Organizațiile profesionale	Utilizarea judicioasă a antibioticelor, limitare IAAM și AMR	Curriculumul training dezvoltat – în sinergie cu activitățile 1.3.8.2. și 2.1.1.2	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.2.	Proiecte europene
	vederea de dezvoltarea sesiunilor de training fie în	2.2.1.2. Dezvoltarea curriculumului de training	Ministerul Sănătății/Institutul Național de Sănătate Publică Universitățile de medicină Societățile profesionale Organizațiile profesionale	Utilizarea judicioasă a antibioticelor, limitare IAAM și AMR	Curriculumul training dezvoltat – în sinergie cu activitățile 1.3.8.2. și 2.1.1.2	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.2.	Proiecte europene
		2.2.1.3. Dezvoltarea sesiunilor de training fie în	Ministerul Sănătății/Institutul Național de Sănătate Publică	Utilizarea judicioasă a antibioticelor, limitare IAAM și AMR	Profesioniști formați – în sinergie cu activitățile	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.2.	Proiecte europene

2.2.4. Îmbunătățirea cunoștințelor și atitudinii personalului medical utilizării antibioticelor	2.2.4.1. Dezvoltarea programelor privind utilizarea judicioasă a antibioticelor în spitale	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Utilizarea judicioasă a antibioticelor, limitare IAAM și AMR	Profesioniști instruiți	Din 2026 permanent	Buget inclus în activitatea 1.3.8.2.	Proiecte europene
2.2.5. Educarea personalului medical asupra importanței vaccinării	2.2.5.1 Dezvoltarea de curriculum de training, inclusiv a componentei de perspectivă comportamentală, și programe de implantare personalizată (Tailoring Immunization Programs - TIP).	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Abordarea activă a vaccinării în special pentru grupuri la risc	Curriculum dezvoltat	2024	10 mil. eur	Proiecte europene
	2.2.5.2. Dezvoltarea de sesiunilor de training pentru trainerii	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Abordarea activă a vaccinării în special pentru grupuri la risc	Materiale de training dezvoltate	2024	Buget inclus în activitatea 2.2.5.1.	Proiecte europene
	2.2.5.3. Realizarea de sesiunilor de training fie în format fizic fie on-line, la nivel județean și regional	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Abordarea activă a vaccinării în special pentru grupuri la risc	Profesioniști instruiți	2024	Buget inclus în activitatea 2.2.5.1.	Proiecte europene
2.2.6. Asigurarea fluxului de informații pentru personalul medical prin utilizarea	2.2.6.1. Crearea unei platforme on-line care permite accesul specialiștilor (existent/aflați	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Practică medicală îmbunătățită	Platformă națională funcțională	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.1.	Proiecte europene

	platformelor electronice	în training) la nivel național, la ghiduri și protocoale privind diagnosticul microbiologic și AMR						
	2.2.6.2. Crearea unei platforme on-line care să permită accesul la ghiduri și protocoale actualizate și aprobate pentru utilizarea cu precauție a antibioticelor	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Practică medicală îmbunătățită	Platformă națională funcțională	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.1.	Proiecte europene	
	2.2.6.3. Implementarea unui website de informații și actualizări, în vederea îmbunătățirii cunoștințelor cadrelor medicale despre vaccinare	Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică	Practică medicală îmbunătățită	Website funcțional	2026	Buget inclus în activitatea 1.3.8.1.	Proiecte europene	
2.3. Susținere a cercetării operaționale și a studiilor pe date reale privind	2.3.1. Desfășurarea de studii de cercetare operațională relevante pentru sănătatea publică și	Institutul Național de Sănătate Publică, alții ??	Practică medicală îmbunătățită	Obiective de cercetare incluse în programul național de supraveghere și control al infecțiilor nosocomiale și monitorizarea	Din 2024 trimestrial și anual	Buget inclus în programul național	Buget de stat	

<p>3.2. Stabilirea unui sistem electronic și integrat pentru rezistența la antimicrobiene, utilizarea antibioticelor și date despre IAAM</p>	<p>3.2.1. Identificarea datelor necesare</p>	<p>3.2.1.1. Inventarierea raportărilor actuale și a raportărilor necesare transferabile în format electronic</p>	<p>Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică</p>	<p>Raportare a datelor IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național</p>	<p>Listă date și raportări transferabile în sistemul electronic</p>	<p>2025</p>	<p>Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară</p>	<p>PS – P6 digitalizare</p>
<p></p>	<p>3.2.2. Stabilirea formatului de raportare și a tipului de rapoarte generate</p>	<p>3.2.2.1. Stabilirea formatului de raportare și a tipului de rapoarte generate</p>	<p>Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică</p>	<p>Raportare a datelor IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național</p>	<p>Format de raportări transferabile în sistem electronic</p>	<p>2025</p>	<p>Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară</p>	<p>PS – P6 digitalizare</p>
<p></p>	<p>3.2.3. Crearea unui program de raportare și a unui serviciu web</p>	<p>3.2.3.1. Crearea unui program de raportare și a unui serviciu web</p>	<p>Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică</p>	<p>Raportare a datelor IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național</p>	<p>Program de raportare creat</p>	<p>2026</p>	<p>Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară</p>	<p>PS – P6 digitalizare</p>
<p></p>	<p>3.2.4. Crearea unui sistem de alertă rapid pentru tulpinile multiresistente</p>	<p>3.2.4.1. Crearea unui sistem de alertă rapid pentru tulpinile noi multiresistente</p>	<p>Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică</p>	<p>Raportare a datelor IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național</p>	<p>Sistem de alertă creat</p>	<p>2026</p>	<p>Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară</p>	<p>PS – P6 digitalizare</p>
<p></p>	<p>3.2.5. Training pentru viitorii utilizatori</p>	<p>3.2.5.1. Training pentru viitorii utilizatori</p>	<p>Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică</p>	<p>Raportare a datelor IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național</p>	<p>Profesioniști pregătiți</p>	<p>2026</p>	<p>Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară</p>	<p>PS – P6 digitalizare</p>

3.3. Creșterea ereea calității managem ent-ului AMR și IAAM	3.3.1. Revizuirea de indicatorilor de management ai instituțiilor medicale, pe baza gradului și modului de raportare, în vederea creșterii calității datelor/raportării	3.2.1.1. Analiza indicatorilor de management ai instituțiilor medicale, pe baza gradului și modului de raportare	Ministerul Sănătății	Raportare a datelor de IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național	Listă de indicatori de management revizuită	2023	Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară	PS – P6 digitalizare
		3.2.1.2. Redefinirea indicatorilor de management ai instituțiilor medicale	Ministerul Sănătății	Raportare a datelor de IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național	Listă de indicatori de management agreată	2023	Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară	PS – P6 digitalizare
		3.2.1.3. Aprobarea legislației revizuite privind indicatorii de management ai instituțiilor medicale	Ministerul Sănătății	Raportare a datelor de IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național	Legislație de modificată	2023	Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară	PS – P6 digitalizare
	3.3.2. Revizuirea de indicatorilor de calitate pentru serviciile medicale legate de utilizarea antibioticelor, AMR și IAAM	3.2.1.1. Analiza indicatorilor de management ai instituțiilor medicale, pe baza gradului și modului de raportare	Ministerul Sănătății	Raportare a datelor de IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național	Listă de indicatori de calitate agreată	2024	Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară	PS – P6 digitalizare
		Aprobarea legislației revizuite privind indicatorii de management ai instituțiilor medicale	Ministerul Sănătății	Raportare a datelor de IAAM și AMR îmbunătățită la nivel național	Legislație de modificată	2024	Nu necesită bugetare, inclus în activitatea anterioară	PS – P6 digitalizare
Obiectiv general 4: Comunicarea informațiilor către public, în mod transparent, ca modalitate de combatere a IAAM și AMR								

Obiective	Activități	Sub-activități	Instituții responsabile	Rezultat	Indicatori	Termen de realizare	Buget estimat	Sursa de finanțare
4.1. Implementarea de campanii de informare și conștientizare a publicului asupra riscului IAAM și asupra rolului pacienților și vizitatorilor în prevenție	4.1.1.Desfășurarea/actualizarea anumitor campanii de educație publică cu privire la IAAM pentru populația generală	4.1.1.1. Dezvoltarea și diseminarea la nivelul direcțiilor de sănătate publică și al unităților sanitare a unui set de material pentru public	Ministerul Sănătății, Direcțiile Județene de Sănătate Publică, Institutul Național Sănătate Publică	Permanent	Populație informată	permanent	Nu necesită bugetare, inclusă în programul național	Nu e cazul
4.2. Implementarea unei campanii de educare pentru public privind bunele practici privind utilizarea antibioticelor	4.2.1 Desfășurarea/actualizarea de campaniilor de educație publică asupra utilizării antibioticelor, în vederea descurajării acesteia în situațiile în care nu există justificare medicală.	4.2.1.2. Dezvoltarea și diseminarea la nivelul direcțiilor de sănătate publică și al unităților sanitare a unui set de material pentru public	Ministerul Sănătății, Direcțiile de Sănătate Publică Județene, Institutul Național Sănătate Publică	Permanent	Populație informată	permanent	Nu necesită bugetare, inclusă în programul național	Nu e cazul
4.3. Educarea publicului i cu privire la importanța vaccinării	4.3.1. Desfășurarea/actualizarea unor campanii de educație publică	4.3.1.1. Implementarea de măsuri de îmbunătățire a PNV, inclusiv prin acțiuni de formare/actualizare de	Ministerul Sănătății, Direcțiile de Sănătate Publică Județene, Institutul Național Sănătate Publică	Permanent	Populație informată	permanent	5 mil EUR	Fonduri europene – PS prioritatea PI

ca una dintre cele mai eficiente intervenții de sănătate publică al cărei rol este esențial și în reducerea rezistenței la antimicrobiene			competențe ale personalului și prin campanii și intervenții de informare/conștientizare a populației din grupuri vulnerabile								
Direcția strategică 5: Dezvoltarea politicilor de resursă umană și a resurselor tehnice adecvate monitorizării AMR, la nivel național											
Obiective	Activități	Sub-activități	Instituții responsabile	Rezultat	Indicatori	Termen de realizare	Buget estimat	Sursa de finanțare			
5.1. Asigurarea resurselor umane suficiente numeric și ca pregătire și a resurselor tehnice adecvate monitorizării IAAM și AMR, la nivel național	5.1.1 Evaluarea resurselor implicate	5.1.1.1. Evaluarea resurselor umane existente în unitățile sanitare publice, în raport cu profilul de adresabilitate și cu mediul de muncă	Ministerul Sănătății	Asigurarea resurselor umane suficiente numeric și ca pregătire pentru limitarea IAAM și control AMR	Inventar resurse umane existente	2024	Nu necesită bugetare specific, inclus în planul național de resurse umane	Nu e cazul			
	5.1.2. Estimarea nevoii de resurse umane	5.1.2.1. Estimarea resurselor umane necesare pentru limitarea IAAM și AMR	Ministerul Sănătății	Asigurarea resurselor umane suficiente numeric și ca pregătire pentru limitarea	Plan resurse umane necesare	2024	Nu necesită bugetare specific, inclus în planul național de resurse umane	Nu e cazul			

	5.1.3. Identificarea soluțiilor pentru atragerea și implicarea resurselor umane	5.1.3.1. Planificarea organizării concursurilor la toate nivelurile (nr. locuri rezidențiat, rezidențiat pe post, concursuri ocupare post medici specialiști/primari	Ministerul Sănătății	IAAM și control AMR	Plan resurse umane IAAM și AMR	2025	Nu necesită bugetare specific, inclus în planul de resurse umane	Nu e cazul
5.2. Asigurarea a fondurilor necesare pentru dotarea spitalelor/laboratoarelor de microbiologie, în conformitate cu standardele minime de dotare	5.2.1. Evaluarea echipamentului existent în laboratoarele microbiologie	5.2.1.1. Asistență tehnică pentru evaluarea laboratoarelor de microbiologie	Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică, autoritățile publice care au în administrare spitalele	Dotarea adecvată a laboratoarelor de microbiologie	Plan de dotare, fișe proiecte	2024	22 mil. EUR	Proiect PS – Prioritatea 4C Extindere/modernizare/reabilitare/dotare 22 laboratoare de microbiologie
5.2.2. Estimarea nevoilor comparativ cu standardele minime de dotare	5.2.2.1. Realizarea unui plan de dotare a laboratoarelor de microbiologie	5.2.2.1.1. Realizarea unui plan de dotare a laboratoarelor de microbiologie	Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică, autoritățile publice care au în administrare spitalele	Dotarea adecvată a laboratoarelor de microbiologie	Plan de dotare, fișe proiecte	2025	Inclusă în bugetul activității 5.2.1.1.	Proiect PS – Prioritatea 4C Extindere/modernizare/reabilitare/dotare 22 laboratoare de microbiologie
5.2.3. Reabilitarea și dotarea laboratoarelor	5.2.3.1. Implementarea și reabilitării	5.2.3.1. Implementarea și reabilitării	Ministerul Sănătății, direcțiile de	Dotarea adecvată a laboratoarelor	Laboratoare dotate	2030	Inclusă în bugetul activității 5.2.1.1.	Proiect PS – Prioritatea 4C

									Extindere/modernizare/reabilitare/dotare 22 laboratoare de microbiologie
								21 mil eur	Fonduri europene – PS prioritatea 3
								2030	Laboratoare naționale de referință funcționale
								2030	5 laboratoare regionale de sănătate publică îmbunătățite
								2027	1500 saloane cu un pat 500 de spații de izolare 450 stații sterilizare
								2030	3 spitale regionale de urgență 22 spitale reabilitate în PNRR Spitale județene, orășenești, reabilitate Alte spitale noi
dotării laboratoarelor	sănătate publică, autoritățile publice care au în administrare spitalele	de microbiologie	sănătate publică, autoritățile publice care au în administrare spitalele	5.2.3.2. Construcție și dotare laboratoare naționale de referință	Funcționarea adecvată a laboratoarelor la nivel național	Laboratoare naționale de referință funcționale	2030	21 mil eur	Fonduri europene – PS prioritatea 3
				5.2.3.3. Construcție și dotare laboratoare din centrele regionale de sănătate publică	Funcționarea adecvată a laboratoarelor de sănătate publică	5 laboratoare regionale de sănătate publică îmbunătățite	2030	15 mil. eur	Fonduri europene – PS prioritatea
5.2.4. Reabilitarea în circuitelor spitale noi/modernizate	5.2.4.1. Achiziția de echipamente și materiale destinate reducerii riscului IAAM	Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică, autoritățile publice care au în administrare spitalele	Optimizarea circuitelor funcționale în spitale reabilitate	1500 saloane cu un pat 500 de spații de izolare 450 stații sterilizare	Optimizarea circuitelor funcționale în spitale reabilitate	1500 saloane cu un pat 500 de spații de izolare 450 stații sterilizare	2027	150 mil. eur	PNRR C12, I.2.4.
				5.2.4.2. Reabilitare și construcție de spitale	Optimizarea circuitelor funcționale în spitale noi/reabilitate	3 spitale regionale de urgență 22 spitale reabilitate în PNRR Spitale județene, orășenești, reabilitate Alte spitale noi	2030	Buget inclus în intervențiile de construcții/modernizări spitale	Nu e cazul

5.3. Militarea pentru asigurarea a unui număr suficient de personal calificat și dedicat în domeniul cheie din afara sistemului de sănătate, cum ar fi sectoarele veterinar, agricol și de mediu	5.3.1. Evaluarea resurse umane implicate	idem	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului	Funcționare îmbunătățită a cheie pentru abordarea One Health	Specialiști angajați Specialiști formați	2026	Nu necesită bugetare specifică	Buget de stat, Fonduri europene
	5.3.2. Estimarea nevoii de resursă umană	idem	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului	Funcționare îmbunătățită a cheie pentru abordarea One Health	Specialiști angajați Specialiști formați	2026	Nu necesită bugetare specifică	Buget de stat, Fonduri europene
	5.3.3. Identificarea soluțiilor pentru atragerea și implicarea resursei umane	idem	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului	Funcționare îmbunătățită a cheie pentru abordarea One Health	Specialiști angajați Specialiști formați	2026	Nu necesită bugetare specifică	Buget de stat, Fonduri europene
Obiectiv general 6. Optimizarea utilizării antibioticilor și vaccinării în medicina umană și veterinară, în sectoarele de agricultură și mediu								
Obiective	Activități	Sub-activități	Instituții responsabile	Rezultat	Indicatori	Termen de realizare	Buget estimat	Sursa de finanțare
6.1. Limitarea utilizării antibioticilor restricționați și de nate și de	6.1.1. Implementarea reglementărilor pentru utilizarea antibioticilor în cele mai cunoscute infecții, în	6.1.1.1. Elaborarea de ghiduri/protocoale unitare privind utilizarea antibioticilor	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și	Optimizarea utilizării antibioticilor conform One Health	Ghiduri/protocoale unitare implementate	2030	15 mil. eur	Fonduri europene

urgență pentru uz current, sub abordare a "One Health"	conformitate cu și ghidurile protocolarele existente	restricționate și de urgență pentru uz current, sub abordarea "One Health	pentru Siguranța Alimentelor	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Program de comunicare secvențială a rapoartelor de antibiogramă funcțional	2024	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
	6.1.2. Implementarea programului de comunicare secvențială a rapoartelor de antibiogramă pentru a evita utilizarea antibioticelor restricționate de primă intenție	idem	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health				
	6.1.3. Implementarea de liste de antibiotice de importanță majoră/critică/de rezervă	6.1.3.1. Implementarea listei OMS a antimicrobielenor de importanță critică	Ministerul Sănătății,	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Lista OMS agreată și implementată	2024	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
		6.1.3.2. Implementarea listei AMEG cu antibioticele utilizate la animale	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Lista AMEG agreată și implementată	2024	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
	6.1.3.3. Implementarea listei CE privind antimicrobienele de rezervă pentru tratamentul anumitor infecții la om	Ministerul Sănătății	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Lista CE privind antimicrobienele de rezervă	2024	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul	

	6.1.4. Aplicarea controlului normativ privind comercializarea antibioticelor în farmaciile umane și veterinare	idem	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Din 2024 permanent	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
	6.1.5. Reorganizarea sub-comitetelor pentru controlul și utilizarea antibioticelor în cadrul comisiilor de utilizare a antibioticelor din fiecare spital	6.1.5.1. Revizuirea legislației privind controlul utilizării antibioticelor în spitale	Ministerul Sănătății	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Din 2024 permanent	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
6.2. Limitarea circulației bacterilor rezistenți la antibiotic în mediu (apa, salubritate, igiena - WASH, utilități)	6.2.1. Aplicarea ghidurilor pentru monitorizare și control, din perspectiva microbiologică și a circulației bacteriilor în mediu	idem	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Din 2026 permanent	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
	6.2.2. Implementarea de supraveghere circulației bacteriilor rezistente la antibiotice în mediu	idem	Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Din 2026 permanent	Nu necesită bugetare specifică	Nu e cazul
6.3. Creșterea ratei de vaccinare la oameni și animale	6.3.1. Evaluarea ratei de acoperire vaccinală (pentru microorganismele cheie) atât în	idem	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Din 2024, raportare anuală	Nu necesită bugetare specifică, inclusă în PNV	Nu e cazul

	medicina umană cât și în cea veterinară	Organizarea de campanii de vaccinare/recupere la vaccinare pentru oameni	Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	Optimizarea utilizării antibioticelor conform One Health	Campanii organizate	Din 2024, anual	1 mil EUR/an	Fonduri europene
Obiectiv general 7. Prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale prin aplicarea unor măsuri eficiente de prevenire a infecțiilor								
Obiective	Activități	Sub-activități	Instituții responsabile	Rezultat	Indicatori	Termen de realizare	Buget estimat	Sursa de finanțare
7.1. Îmbunătățirea implementării măsurilor de prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale	7.1.1. Monitorizarea aplicării normelor privind igiena mâinilor, utilizarea echipamentelor de protecție adecvate tipului de risc și activitate 7.1.2. Monitorizarea și controlul microbiologic al circulației bacteriilor în spitale și în centrele de îngrijiri	7.1.1.1. idem 7.1.2.1. idem	Ministerul Sănătății, Furnizori de servicii medicale Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Consiliul județene / locale Furnizori de servicii medicale și sociale	Siguranța pacientului îmbunătățită Siguranța pacientului îmbunătățită	Rapoarte de calitate Rapoarte de calitate	permanent permanent	3% din FNUASS component pentru asistență medicală spitalicească Cheltuieli curente de funcționare a furnizorilor de servicii	FNUASS FNUASS/ bugete autorități publice județene, locale
	7.1.3. Screening pentru purtători de bacterii MDR (nazal și faringian, rectal)	7.1.3.1. idem	Institutul Național de Sănătate Publică, Furnizori de servicii	Siguranța pacientului îmbunătățită	Metodologii de screening implementate	permanent	Cheltuieli curente de funcționare a furnizorilor de servicii	FNUASS/ bugete autorități publice județene, locale

7.2: Imbunată țirea proceselor de igienă, dezinfecție și sterilizare și sterilizare în vederea prevenirii și limitării infecțiilor asociate asistenței medicale	7.2.1. Evaluarea personalului responsabil privind respectarea procedurilor de igienă, dezinfecție și sterilizare 7.2.2. Monitorizarea activităților de decontaminare în unitățile sanitare și centrele de îngrijiri	7.2.1.1. Realizarea de inspecții de supraveghere/evaluare interne și externe 7.2.2.2. Implementare metodologii /procedure de monitorizare a decontaminării	medicale și sociale Ministerul Sănătății Furnizori de servicii medicale și sociale Furnizori de servicii medicale și sociale	Siguranța pacientului îmbunătățită Siguranța pacientului îmbunătățită	Plan național de control implementat Nr unități cu proceduri implementate	permanent anual	Nu necesită bugetare specifică, finanțare asigurată cf. activităților curente Nu necesită bugetare specifică, finanțare asigurată cf. activităților curente	Nu e cazul Nu e cazul
	7.2.3. Evaluarea activității de control al calității de decontaminare în unitățile sanitare și centrele de îngrijiri	7.2.3.1. Implementare metodologii de evaluare a decontaminării	Furnizori de servicii medicale și sociale	Siguranța pacientului îmbunătățită	Rapoarte de calitate	anual	Nu necesită bugetare specifică, finanțare asigurată cf. activităților curente	Nu e cazul